

08-05. URL: <https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/04/4-04/combating-corruption.xml> (дата звернення: 13.11.2019).

3. Olanivan Kolawole. The African Union Convention on Preventing and Combating Corruption : a Critical Appraisal. *African Human Rights Law Journal*. January 2004. Volume 4, Issue 1. P. 74-92.

4. Schroth Peter W. The African Union Convention on Preventing and Combating Corruption. *Journal of African Law*. 2005. Vol. 49, Issue 1. No. 1. P. 24-38.

Сербин Руслан Андрійович, проректор
Національної академії внутрішніх
справ, доктор юридичних наук,
професор

АСПЕКТИ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ ПРОТИДІЇ ОДЕРЖАННЮ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СУДДЯМИ

Корумпованість в українських судах досить поширена проблема, що вимагає першочергового вирішення, адже з кожним роком вона приймає нові масштаби. Згідно з результатами соціологічних опитувань, судові та правоохоронні органи не користуються довірою громадян, нездатні забезпечити ефективну протидію злочинності внаслідок політичної заангажованості, корумпованості, відсутності результативних системних реформ, різкого зниження рівня професіоналізму кадрів.

Варто зауважити, що в США в 1924 році в загальновідомій справі [R. v. Sussex Justices, ex parte McCarthy](#) було сформульовано фундаментальний принцип судового процесу: «It is not merely of some importance but is of fundamental importance that justice should not only be done, but should manifestly and undoubtedly be seen to be done ». Тобто, правосуддя має вершитися таким чином, щоб для всіх було ясно і очевидно, що правосуддя здійснюється. Застосування цього принципу в корені змінить ставлення до української судової системи як всередині країни, так і на міжнародній арені [1].

Проте, в Україні засоби масової інформації активно публікують різні матеріали з питань корупції і неефективності роботи судів. Так, у результаті аналізу ринку нерухомості, зробленого В. Стретовичем, з'ясувалося: першу позицію за купівлею дорогих маєтків в Україні посідають судді, другу - податківці, третю - прокурори, четверту - мільйонери й лише п'яту - бізнесмени [2].

За даними Європейського соціального дослідження, що проводилося зусиллями семи наукових центрів, рівень довіри до правової системи в Україні найнижчий в Європі. Лише 6,2 % українських респондентів висловили різний ступінь довіри до служителів Феміди, а 74,4 % не довіряють їм повністю або частково [3, с. 137].

В Європі у суддів зовсім інші показники. У Швейцарії Феміді так чи інакше довіряють 62,7 %, тоді як різний ступінь недовіри

виявляють 16,1 % респондентів. І навіть у Греції, що сильно постраждала від кризи, цей показник - 27,8 % за довіру і 53 % проти - виглядає краще українського [4].

З огляду на таке доцільно погодитись з С. О. Павленком, що законодавство деяких зарубіжних країн містить розвинену систему норм, спрямованих на протидію корупції. Деякі положення та ідеї, реалізовані в кримінальному законодавстві цих країн, можуть бути використані в кримінальному законодавстві України для оптимізації кримінально-правових методів протидії одержання неправомірної вигоди суддями [5, с. 198].

Таким чином, зменшення рівня корупції в досліджуваній сфері до безпечного в Україні можливе лише за умови вивчення та втілення в життя зарубіжного досвіду боротьби з цим вкрай негативним соціальним явищем, насамперед, успішно діючих в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання корупції. Виділення та вивчення закордонних програм, які спрямовані на протидію кримінальній корупції, що довели на практиці свою ефективність, являє собою величезні перспективи для запозичення позитивного іноземного досвіду, особливо за відсутності власного реально діючого механізму протидії корупції [6].

Зважаючи на орієнтацію України на європейські шляхи розвитку, приєднання до низки міжнародно-правових актів, важливими для посилення протидії хабарництву суддів є приклади сучасного зарубіжного кримінального законодавства у цій сфері. Аналіз норм зарубіжного кримінального законодавства дозволить виявити позитивні сторони, що можуть бути враховані у подальшій українській правотворчості в цьому напрямі [7].

Отже, в країнах з високим рівнем демократії та сильним громадянським суспільством провідну роль у протидії корупції завжди відіграють суди. Ефективність і дієвість антикорупційної політики держави напряму залежить від реального рівня розвитку судової гілки влади. Якими б прогресивними не були антикорупційні механізми, досягнути помітних успіхів у боротьбі з корупцією навряд чи вдасться, якщо кінцеве рішення в корупційних справах прийматиме корумпований суддя. З огляду на це проблема протидії корупції в судовій гілці влади продовжує залишатися найбільш актуальною проблемою сучасної судово-правової реформи [8].

Список використаних джерел

1. Если признаем вопрос коррупции в судах серьезным, то здесь должно быть, как с терроризмом. иЯб: <http://pravo.ru/review/view/78625>.
2. Політична корупція в Україні: стан, чинники, засоби протидії. URL: http://www.uceps.org/ukr/files/category_journal/NSDn1_ukr_6.pdf.
3. Опак К. М. До питання протидії корупції в судовій системі України. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2013. № 3 (31). С. 137-143.
4. Падающая башня. Уровень доверия к госинститутам Украины опустился до критической отметки. URL: <http://korrespondent.net/>

ukraine/politics/1575160-korrespondentpadayushchaya-bashnya-uroven-doveriya-k-gosinstitutam-ukrainy-opustilsya-dokriticheskoy-otme.

5. Павленко С. О. Международное законодательство по борьбе с коррупцией: проблемы его применения в Украине. Право и политика: науч.-метод. журн. Кыргызская Республика. 2013. № 2. С. 193-198.

6. Чепелюк В. Международно-правовое сотрудничество в противодействии взяточничеству. Проекты ВОО «Успешная Украина». Опыт зарубежных стран в борьбе с коррупцией 2012 г. URL: <http://anticorruption.in.ua/anticorruption/anticorruption/news/ou/r/2324.html>.

7. Дідик С.Є. Кримінально-правові засади протидії хабарництву суддів: зарубіжний досвід. Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави: Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2012 р.; Укладачі: Б. В. Новіков, Т. О. Чепульченко, І. П. Голосніченко, В. Ю. Пряміцин. К.: НТУУ «КПІ», 2012. С. 170-172.

8. Іванюк В. Г. Адміністративна відповідальність суддів за правопорушення, пов'язані з корупцією: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 20 с.

*Середюк Віталій Юрійович, заступник
голови ГС «Центр запобігання та
протидії корупції», кандидат
юридичних наук*

АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Суворе дотримання та виконання законів є загальним принципом сучасної кримінально-правової політики України. Протидія злочинності, зокрема злочинам у сфері службової діяльності правоохоронних органів, в яких присутня корупційна складова, у сучасних умовах розглядається як один із пріоритетних напрямів внутрішньої політики України, що спрямована на захист прав, свобод та законних інтересів громадян. Злочини, що вчиняють працівники Національної поліції України, вкрай негативно впливають на результати боротьби зі злочинністю й, відповідно, породжують недовіру до системи в цілому.

Багатьом країнам світу вдалося створити ефективний механізм протидії корупційним проявам. З цією метою, в